

Henkilökunnan käsikirja koulun turvallisuusasioihin

Sisällysluettelo

1.Mikä on pelastussuunnitelma ja miksi se tehdään?	3
2.Koulun tiedot.....	4
3.Koulun henkilöstö	4
4.Turvallisuushenkilöstö	5
5.Koulun vaaratilanteet ja niiden ehkäiseminen	6
6.Käsisammuttimet ja poistumisjärjestelyt.....	6
7.Suojautuminen ja väestönsuojelu.....	7
8.Liittyminen kunnan pelastustoimeen	8
9.Henkilöstön turvallisuuskoulutus.....	8
10.Häiriötilanteet.....	9
11.Koulun oma palotarkastus.....	10
12.Koulun poistumissuunnitelma	11
13.Toimintaohjeita	12
14.Koulun pohjapiirroksiset ja piha-alue	18
15.Koulun vaaratilanteiden arviointi	19

1. Mikä on pelastussuunnitelma ja miksi se tehdään?

- Pelastussuunnitelman tarkoituksena on avustaa ja neuvoa päiväkodin vastuuhenkilöitä, henkilökuntaa ja lapsia tulipalojen, onnettomuuksien ja muiden vaaratilanteiden ennaltaehkäisyssä ja muiden henkilöturvallisuusriskien poistamisessa.
- Pelastussuunnitelma laaditaan kohteen henkilöstön työkaluksi ja avuksi. Pelastussuunnitelma tulee käydä läpi säännöllisesti ja hyödyntää sitä esimerkiksi uuden työntekijän perehdyttämisessä. Pelastussuunnitelma tulee saattaa tiedoksi päiväkodin koko henkilökunnalle ja sen sisällöstä kannattaa soveltuvin osin keskustella myös lasten kanssa.
- Pelastussuunnitelman keskeisin tavoite on vaara- ja onnettomuustilanteiden ehkäiseminen jo ennakolta. Pelastussuunnitelmassa tunnistetaan päiväkodin ongelma- ja vaaranpaikat sekä annetaan ohjeita niistä toimenpiteistä, joilla vaaratilanteita voidaan pyrkiä välttämään kokonaan. Suunnitelmassa kerrotaan myös ensitoimenpiteistä, joihin tulee ryhtyä vaara- tai onnettomuustilanteen sattuessa.
- Pelastusviranomaisen tarkastaa pelastussuunnitelman palotarkastuksen yhteydessä mutta pelastussuunnitelman sisältämät tiedot tulee tarkistaa omatoimisesti vuosittain tai muulloinkin oleellisten tietojen kuten henkilöiden yhteystietojen muuttuessa. Pelastussuunnitelman tehokas ja oikea hyödyntäminen vaatii säännöllisiä toimenpiteitä, oikein laadittu ja ylläpidetty pelastussuunnitelma ei ole koskaan valmis.
- **Pelastussuunnitelman teko** perustuu pelastuslakiin (379/2011). ja valtioneuvoston asetukseen pelastustoimesta (407/2011).

2. Koulun tiedot

Perustiedot on syytä pitää ajan tasalla, sillä yllättävissä tilanteissa voi olla tarpeen tietää ja pikaisesti tavoittaa päiväkodin toiminnan kannalta tärkeitä tahoja.

Koulun nimi:	<u>Kortelan koulu</u>
Kiinteistön osoite:	<u>Kortelantie 23</u>
Kaupunginosa:	<u>Kortela</u>
Kiinteistön omistaja:	<u>Rauman kaupunki</u>
Kiinteistön omistajan osoite:	<u>Kanalinranta 3</u>
Kiinteistön omistajan puhelinnumero:	<u>02-83411/talotoimi</u>
Huoltoyhtiö / kiinteistöhoitaja:	<u>Rauman kaupungin talotoimi</u>
Kiinteistöhoitajan puhelinnumero:	<u>050-564 9607 (Bryggare Jari)</u>
Oppilaiden lukumäärä:	<u>71</u>
Henkilökunnan lukumäärä:	<u>12</u>
Koulun oma kokoontumispaikka on	<u>Yläpihan lyhtypylväs</u>

3. Koulun henkilöstö

Koulun johtaja:	<u>Janne Uusi-Pietilä</u>
Puhelinnumero (työ / koti):	<u>044-554 5205</u>
Koulun varajohtaja:	<u>Heikki Ranne</u>
Puhelinnumero (työ / koti):	<u>040-595 8557</u>
Väestönsuojanhoitaja:	<u>Jari Bryggare</u>
Ensiaputaitoiset henkilöt:	<u>Satu Valo</u>
	<u>Katri Ala-Katara</u>

4. Turvallisuushenkilöstö

Päiväkoti nimeää henkilöstöstään

- turvallisuuspäällikö: Janne Uusi-Pietilä
- turvallisuuspäällikön sijaisen: Heikki Ranne
- aluekohtaiset turvallisuusvastaavat:
 - o Saila Jalonen, keittiö
 - o Sari Tahkoniemi, iltis

Turvallisuushenkilöstön tehtävät:

Turvallisuuspäällikkö:

1. Johtaa päiväkodin onnettomuuksia ennaltaehkäisevää työtä, valvoo yhteistyössä pelastusviranomaisten ja vakuutusyhtiöiden kanssa, että palonehkäisy ja varautuminen pelastustoimenpiteisiin on tarkoituksenmukaisesti järjestetty.
2. Laatii pelastussuunnitelman ja siihen liittyvät ohjeet ja ylläpitää suunnitelmaa.
3. Huolehtii ja vastaa siitä, että päiväkoti on asetusten, määräysten ja mahdollisten vakuutusehtojen edellyttämässä kunnossa.
4. Toteaa henkilökohtaisesti tarkastusten perusteella, että palontorjunnasta ja henkilöturvallisuudesta annettuja määräyksiä ja ohjeita noudatetaan.
5. Pitää turvallisuusvastaavien kanssa vähintään yhdesti vuodessa päiväkodin palo- ja henkilöturvallisuuspalaverin.

Turvallisuuspäällikön sijainen:

1. Toimii suojelujohtajan estyneenä ollessa hänen varahenkilönään, ja muulloinkin avustaa suojelujohtajaa päiväkodin turvallisuusasioiden kehittämisessä ja turvallisuusorganisaation valmiuden ylläpitämisessä.

Turvallisuusvastaavat:

1. Valvovat jatkuvasti ao. osaston tai vastuualueensa palo- ja henkilöturvallisuutta, palontorjuntavalmiutta sekä näihin liittyvien ohjeiden noudattamista.
2. Huolehtivat että kaikki havaitut puutteet, viat, virheellisyydet ja epäkohdat turvallisuudessa korjataan heti tai poistetaan.
3. Tekevät ehdotuksia vastuualueensa ehkäisevään palontorjuntaan, sekä turvallisuuden kehittämiseen ja parantamiseen.
4. Toimivat poistumistilanteessa oman alueensa vastuuhenkilönä annettujen ohjeiden mukaan.

5. Koulun vaaratilanteet ja niiden ehkäiseminen

Koulun normaaliin toimintaan liittyy paljon erilaisia tilanteita, joissa tarkkaavaisuuskaan ei aina riitä estämään vahingon, kuten liukastumisen tai kaatumisen tapahtumista. Voidaksemme estää vahingon toteutumisen tai onnettomuuden sattumisen, on koulun vaaratilanteet tunnistettava ennakolta. Mikäli olemme arvioineet mitä koulussa voi sattua, voimme tehokkaasti ehkäistä näiden vahinkojen sattumisen ennakolta.

Lomake koulun vaaratilanteiden ja ennalta ehkäisevien toimenpiteiden arviointia varten on pelastussuunnitelman liitteenä.

6. Käsिसammuttimet ja poistumisjärjestelyt

Jokaisessa koulussa tulee olla alkusammutuskalustoa tulipalon alun sammuttamiseksi ja vahinkojen rajoittamiseksi. Alkusammutus suoritetaan vain, mikäli se on turvallisesti mahdollista. Sammuttimien käyttöä tulee harjoitella ja sammuttimiin kannattaa tutustua ennalta ja keskustella niiden käyttämisestä ja käyttökohteista.

Jokainen keittiö kannattaa varustaa sammutuspeitteellä, sillä se on tehokas alkusammutusväline keittiössä tapahtuvien vaaratilanteiden, kuten liesipalojen torjuntaan. Sammutuspeitteen tulee olla vähintään 180cm x 120cm kokoinen.

Jauhesammutin sopii yleisesti kaikentyyppisten tulipalon alkujen sammuttamiseen, suositeltavin sammuttimen koko päiväkodeissa on 6 kg.

Hiilidioksidisammutin sopii erityisesti sähkölaitteiden ja nestepalojen, kuten rasvapalon sammuttamiseen. Hiilidioksidi tukahduttaa palon eikä sotke ympäröivää tilaa.

Koulusta löytyy myös **pikapaloposti**, joka on yleensä letkun kuvalla varustettu kaappi, jossa on 20 - 30 metriä sammutusletkua.

Alkusammutuksen yleisohjeina voidaan pitää seuraavia toimenpiteitä:

- sammuta aina sitä, mikä palaa, ei savua tai liekin yläosaa
- sammuta edestä taaksepäin, tarvittaessa edestakaisella lakaisevalla liikkeellä
- sammuta ensin alhaalta ja etene ylöspäin
- ulkona sammuta aina tuulen yläpuolelta, se on turvallista ja tehokasta

Huolehdihan että sammutuskalustolle on helppo ja esteetön pääsy.

Koulusta on voitava poistua tarvittaessa nopeasti ulos helposti käytettäviä uloskäytäviä pitkin. Koulun henkilökunnan tulee tuntea poistumisreitit ja niiden käyttäminen.

Uloskäytävä on yleensä opastemerkillä ja -valolla varustettu helppokulkuinen reitti. Opasteen tunnustat **vihreästä** väristä ja ovea kohti juoksevasta ukosta. **Varatie** on uloskäytävää vaatimattomampi reitti mutta sitä kautta pääsee myös ulos. Varatienä voi toimia esimerkiksi ikkuna. Varatieikkuna tulee olla kiintopainikkein varustettu.

7. Suojautuminen ja väestönsuojelu

Mikäli vaaratilanne uhkaa koulua ulkopuolelta, suojaudutaan aina ensisijaisesti sisätiloihin. Välittömästi uhkaavalta kaasu- tai säteilyvaaralta voidaan yksinkertaisin toimenpitein suojautua sisätiloihin.

Suojautumisesta sisätiloihin on ohje pelastussuunnitelman liitteenä.

Koulussa väestönsuoja, siellä oltava seuraavat varusteet:

- Paarit 1 kpl
- Vedensäilytysaine vesisäiliön tilavuuden mukaan
- Rautakanki 1 kpl
- Suojan merkitsemiskilpisarja 1 kpl
- Käsivalaisin 2 kpl
- Sankoruisku 1 kpl
- Suojan työkalut: pajavasara, katkaisutaltta, piikkitaltta, veistokirves, voimaleikkurit, kenttälapio, sorkkarauta, käsisaha, rautasaha ja 5 vaihtoterää, jakoavain, ruuvitaltta, ristipääruuvitaltta, vasara, nauvoja, puukko, pelastusköysi

Lisäksi koulussa on:

- Ensiapulaukku 1 kpl
- Joditabletit 2 kpl / henkilö
- Opaskirja talosuojelusta 2 kpl
- Välineitä ilmanvaihdon, ikkunoiden ja ovien tiivistämiseksi (2 rullaa ilmastointiteippiä ja muovia)

10. Häiriötilanteet

Koulu voi olla riippuvainen monista teknisistä seikoista, joita usein pidetään itsestäänselvyyksinä. Tilapäisesti koulun pitää pystyä toimimaan turvallisesti myös häiriötilanteissa. Tärkeintä on pysyä rauhallisena, pyytää apua häiriön selvittämiseksi ja varmistaa ettei lisävahinkoja pääse syntymään.

Täytä nämä kohdat nyt, sähkökatkon sattuessa et pääse Internettiin!

Sähkökatko

- Varmista sähkökatkon sattuessa että sähkölaitteet, kuten liesi, kiuas, pesukone, leivänpaahdin, vedenkeitin eivät pääse yllättäen käynnistymään sähköjen palatessa.
- Älä käytä kynttilöitä varavalaistuksena vaan varaa sovittuun paikkaan paristokäyttöisiä taskulamppuja.
- Sähkölaitoksen yhteystiedot:
 - o Sähkönjakeluhäiriöt, puhelin 24h / vrk: _____
 - o Kaukolämmön jakeluhäiriöt, puhelin: _____

Vedenjakelun häiriö

- Veden katketessa varmista, ettei kiinteistössä ole vesivuotoja. Vuodon havaitessasi katkaise vedentulo veden pääsulusta.
- Kiinteistöhuolto: _____
- Vesi- ja viemärlaitoksen yhteystiedot _____
 - o Vesilaitoksen päivystys 24 h / vrk _____

Sähköpääkeskuksen sijainti _____

Veden pääsulun sijainti _____

Ilmastoinnin pääsulun sijainti _____

11. Koulun oma palotarkastus

	Ok	Korjattava
- Avotulen käyttö		
○ Kynttilöitä saa polttaa vain henkilökunnan luvalla ja heidän valvonnassaan. Avotulen käyttöä yleensä vältettävä.	☐	☐
- Tupakointi		
○ Tupakointi on sallittu ainoastaan tähän tarkoitukseen varatussa paikassa. Tuhka- astia on palamaton ja tuhkia ei laiteta palavan jätteen joukkoon.	☐	☐
- Viat		
○ Havaituista vioista ilmoitetaan aina eteenpäin. Korjauksen hoitaa aina ammattihenkilö.	☐	☐
- Koulun tilat, piha ja ympäristö		
○ Vaaranpaikat on kartoitettu ja epäkohdat on hoidettu kuntoon.	☐	☐
- Tarpeettomat tavarat ja roskat		
○ Tarpeettomia tavaroita ja roskia ei päästetä kertymään komeroihin, ullakolle eikä kellariin. Käytävillä ei saa säilyttää tavaraa.	☐	☐
- Palavat nesteet ja kaasut ja muut vaaralliset aineet		
○ Aineita säilytetään vain niille varatuissa paikoissa lasten ulottumattomissa.	☐	☐
- Uloskäytävät		
○ Uloskäytävät ovat esteettömiä ja helposti käytettävissä. Ovista pääsee kulkemaan ulos ilman avainta. Poistumisopasteet ovat näkyvissä ja opastevalot palavat.	☐	☐
- Palon ja savun leviämisen rajoittaminen		
○ Tulipalon ja savun leviämisen rajoittamiseksi palo-ovet pidetään suljettuina ja salvattuina. Tulipalon leviämistä rajoittavissa seinissä ei ole reikiä tai aukkoja.	☐	☐
- Alkusammuttimet		
○ Alkusammuttimet ovat paikoillaan ja ne on tarkastettu säännöllisesti. Sammuttimien opasteet on nähtävissä eikä sammuttimien edessä ole tavaroita. Henkilökunta tietää käsiammuttimien sijainnin sekä osaa käyttää sammutinta.	☐	☐
- Palovaroitinjärjestelmä / Paloilmoitinjärjestelmä		
○ Palovaroittimet on asennettu jokaiseen tilaan jossa lapset nukkuvat. Yli 25 lapsen päiväkodissa on sähköverkkoon kytketty palovaroitinjärjestelmä, jonka kunnosta huolehtii nimetty laitteiston huoltaja. Palovaroittimien tulee toimia myös sähkökatkon aikana.	☐	☐
- Saavutettavuus / paikannettavuus		
○ Päiväkodin osoite ja nimi on näkyvästi merkitty. Henkilökunta tuntee ja tietää osoitteen. Ajotie päiväkodin luokse on vapaa.	☐	☐

Ilmoita puutteista aina eteenpäin ja huolehdi, että ne tulevat korjatuiksi!

12. Koulun poistumissuunnitelma

Koulun tyhjentäminen voi tulla kyseeseen tilanteessa, jossa vaara uhkaa päiväkodissa olevia henkilöitä. Nopean poistumisen varalta tulee olla olemassa suunnitelma ja ennalta harjoiteltu toimintamalli.

Koulun tyhjentäminen käynnistyy palovaroittimen / paloilmoittimen / kuulutuksen / huudon hälyttäessä. Hälytyksen välittyminen kaikkiin tiloihin tulee tarpeen mukaan varmistaa.

Rauhallinen poistuminen tapahtuu alueiden vastuuhenkilöiden ohjeiden mukaisesti. Vastuualueet ja -tehtävät tulee olla sovittu ja harjoiteltu.

Jokaiselta alueelta poistutaan lähintä turvallista uloskäytävää käyttäen. Uloskäytäviin tulee tutustua ennakolta.

Kaikki poistuvat yhdessä sovitulle kokoontumispaikalle, yläpihalla olevalle valopylväälle. Kokoontumispaikka on merkitty:

Erityisen tärkeää on voida varmistua siitä, että kaikki lapset ja aikuiset ovat kokoontumispaikalla turvassa. Tätä varten koulussa on nimelistat, josta henkilöiden läsnäolo kaikissa tilanteissa voidaan varmistaa.

Vaaratilanteessa rakennukseen mahdollisesti jääneistä henkilöistä on kerrottava heti hätäkeskukselle tai pelastusviranomaiselle kohteessa.

Poistumisharjoituksen vuosittainen järjestäminen antaa paremmat valmiudet toimia hätätilanteessa koulun tyhjentämiseksi.

13. Toimintaohjeita

Seuraavilla sivuilla on yksinkertaisia toimintaohjeita erilaisiin vaara- tai hätätilanteisiin. Toimintaohjeet tulee käydä läpi ja täydentää tarpeellisin tiedoin.

Toimintaohjeet löytyvät kaikista opetustiloista ja opettajien huoneesta.

TULIPALO

- **PELASTA.** - Pelasta vaarassa olevat. Varoita muita.
- **SOITA 112.** - Soita hätänumeroon turvallisesta paikasta.
- **SAMMUTA.** - Käytä alkusammutusvälineitä, mikäli se on mahdollista omaa terveyttäsi vaarantamatta.
- **RAJOITA.** - Rajoita paloa sulkemalla perässäsi ovia, ikkunoita ja pysäyttämällä ilmastointi.
- **OPASTA.** - Opasta pelastuslaitos perille.

HÄTÄILMOITUS

- **SOITA 112.** Soita hätäpuhelu itse, jos voit. On tärkeää, että soittajalla on ensikäden tietoa tapahtuneesta.

- **KERRO, MITÄ ON TAPAHTUNUT JA ONKO IHMISIÄ VAARASSA.**

- **KERRO OSOITE**

KORTELAN KOULU
KORTELANTIE 23
26840 KORTELA
RAUMA

- **VALMISTAUDU VASTAAMAAN KYSYMYKSIIN, VOIT SAADA MYÖS OHJEITA.**

- **LOPETA PUHELU VASTA, KUN OLET SAANUT LUVAN.**

- **PIDÄ PUHELIN VAPAANA, KUNNES APU ON PAIKALLA.**

- **SOITA UUELLEEN 112, JOS TILANNE MUUTTUU.**

YLEINEN VAARAMERKKI

Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa. Yleinen vaaramerkki on yhtäjaksoisesti nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuuluttama varoitus.

Vaara ohi -merkki on yhtämittainen, tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin:

1. Siirry sisälle. Pysy sisällä.
2. Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet.
3. Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita.
4. Vältä puhelimen käyttöä etteivät linjat tukkeudu.
5. Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta ettet joutuisi vaaraan matkalla.

KAASUVAARA

Kaasuvaara voi aiheutua esim. kemikaalikuljetuksen tai tehtaan onnettomuuden seurauksena.

- Kaasuvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.

▪ SISÄTILOISSA:

Sulje ikkunat, ovet ja pysäytä ilmanvaihto.

Tiivistä postiluukku ja muut avonaiset kohdat teipillä ja muovilla tai kostealla kankaalla.

Kuuntele ohjeita radiosta.

Pysyttele yläkerroksissa kunnes vaara on ohi. Älä mene kellariin tai väestönsuojaan!

Hengitä kostean kankaan läpi, jos tunnet kaasun hajua.

▪ ULKONA:

Poistu kaasun alta sivutuuleen, vältä hengästyminen.

Pyri korkeimpaan maastonkohtaan, vältä alavia paikkoja.

Suojaa hengitystä, silmiä ja ihoa. Suojaa ne kostealla vaatteella tai muulla kankaalla.

- Mikäli sisälle suojautuminen ei riitä, voivat viranomaiset kehottaa ihmisiä siirtymään pois vaara-alueelta.
- Jos ulosmeno on välttämätöntä, suojaa silmäsi ja hengityksesi.

SÄTEILYVAARA

Säteilytilannetta valvotaan jatkuvasti koko maassa mittareilla. Pienetkin muutokset huomataan heti ja niistä tiedotetaan viipymättä. Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.

- **Sulje** tiiviisti ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi, jotta radioaktiiviset aineet eivät pääsisi sisään. Talon keskiosissa ja kellarissa on paras suoja.
- **Suojaa ruoka ja juomavesi.** Laita esillä olevat elintarvikkeet muovipusseihin tai tiiviisiin astioihin. Jääkaappi, pakastin ja tiiviit pakkaukset suojaavat radioaktiiviselta pölyltä.
- **Joditabletit.** Ota joditabletti vasta viranomaisten kehotuksesta, jonka kuulet radiosta tai televisiosta. Joditabletit ehkäisevät radioaktiivisen jodin kertymistä kilpirauhaseen, mutta eivät anna muuta suojaa. Tabletteja ei pidä lähteä vaaratilanteessa noutamaan rakennuksen ulkopuolelta.

KOULUUN ON HANKITTU JODITABLETTEJA 2 KPL / HENKILÖ JA NE OVAT VOIMASSA _____ SAAKKA.

- **Ulkona liikkuminen.** Jos on pakko mennä ulos, käytä tiivistä, ihon peittävää asua, esimerkiksi sadevaatteita. Riisu vaatteet sisälle tullessasi eteiseen ja peseydy huolella. Käytä hengityssuojainta, pyyhettä tai talouspaperia estämään radioaktiivisten hiukkasten pääsy keuhkoihin.

14. Koulun pohjapiirrokset, ja piha-alue

-liitteenä

